

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería comunitaria I

Materia	Enfermería comunitaria I			
Código	V53G140V01104			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Giráldez Miranda, Esperanza María			
Profesorado	Enríquez de Salamanca Holzinger, Ignacio Martín Giráldez Miranda, Esperanza María			
Correo-e	mgiraldez@povisa.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Esta materia introduce aos estudantes nel modelo de la Enfermería Comunitaria, para identificar problemas de saúde, con orixe nos seus determinantes sociais, culturais e #ambiental.			

Competencias

Código	
B4	Ser capaz de comprender o comportamento interactivo da persoa en función do xénero, grupo ou comunidade, dentro do seu contexto social e multicultural.
B5	Diseñar sistemas de coidados dirixidos ás persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas.
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles.
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria.
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde ou enfermidade como integrantes dunha comunidade.
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde dos individuos e grupos.
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade.
C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos de poboación, identificando as posibles causas dos problemas de saúde.
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Ser capaz de manexar el concepto saúde- enfermidade e de aplicar nocións de Demografía sanitaria.	B4 B16	C24 C26	D5
Ser capaz de aplicar el Método epidemiolóxico e os Modelos *causales	B5 B6	C23 C25	

Contidos

Tema	
Saúde e enfermidade: concepto ecolóxico.	Historia da saúde pública
Determinantes de saúde. Niveis de prevención.	Historia da Enfermería Comunitaria
Saúde comunitaria. Enfermería de saúde pública.	Estado e Situación da saúde. Compoñentes principais para o estudo do estado e Situación de Saúde Poboacional. Concepto de risco, factor de risco e grupos de alto risco. Medición do Risco Determinantes de saúde

Demografía sanitaria: Composición e dinámica da Demografía estática e dinámica

poboación. Mortalidade, natalidade, fecundidade. Indicadores:

As migracións.

- Mortalidade
- Natalidade
- Fecundidade
- Migración
- Componentes de crecemento e desenvolvemento

Saúde ambiental e ecolóxica: a saúde en relación con el auga, el aire, el clima. Contaminación ambiental. Tratamento de residuos e pragas.

RESIDUOS

Plan de xestión de residuos

Manexo de residuos sanitarios: segregación, almacenamento e tratamento.

Microbioloxía

MICROBIOLOXÍA

1. Breve taxonomía.
2. Xermes epidemiolóxicamente relevantes nos hospitais
3. O problema da Resistencia aos antibióticos

Control da infección

CONTROL DA INFECCION

Cadea epidemiolóxica

Medidas de Prevención da infección: Precaucións estándar e fronte ao mecanismo de transmisión

Desinfección e esterilización

DESINFECCIÓN E ESTERILIZACIÓN

Asepsia, limpeza, desinfección e esterilización.

INTRODUCCIÓN ÁS ENFERMEDADES TRANSMISIBLES

Formas de Presentación: Esporádica, Epidemia, pandemia e endemia

Períodos en enfermidades infecciosas: incubación, latencia, transmisibilidade,..

Parámetro Theta

Caso índice, primario, coprimario e secundario

Taxa de ataque

R0 e proporción crítica de vacinados

Epidemioloxía: Marco conceptual e evolución histórica.

Método epidemiolóxico. Teoría da causalidade.

Modelos causales.

Medidas de frecuencia: Incidencia e prevalencia.

Medidas de risco. Risco relativo e atribuíble.

Epidemioloxía descritiva e analítica.

Epidemioloxía experimental.

Vixilancia epidemiolóxica.

Definición EPIDEMIOLOXÍA.

Causalidade. Teorías e modelos

Indicadores epidemiolóxicos.

Medidas de frecuencia, asociación e impacto

Epidemioloxía descritiva, experimental

vixilancia epidemiolóxica

Tipos de estudos epidemiolóxicos

Estudos de cohortes

Casos controles

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	46	75.9	121.9
Estudo de casos	2	5	7
Traballo tutelado	3	9.1	12.1
Estudo previo	1	2	3
Seminario	2	0	2
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo a desenvolver polo estudante
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Traballo tutelado	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita baixo titorización do equipo docente.

Estudo previo	Busca, lectura e traballo de documentación, previo ás clases, que realiza o alumnado de forma autónoma.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Traballo tutelado	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita baixo tutorización do equipo docente, mediante concertación de citas presenciais, consulta por correo ou outros vías.
Estudo previo	Busca, lectura e traballo de documentación, previo ás clases, que realiza o alumnado de forma autónoma.
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Estudo de casos	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.	10	B4 B6		
Traballo tutelado	Realizarase un traballo grupal, sobre información/educación a nivel comunitario	15	B5 B6 B16	C23 C25	D5
Estudo previo	Busca, lectura e traballo de documentación, previo ás clases, que realiza o alumnado de forma autónoma.	5			
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que poderán incluír preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	70	B4 B6	C23 C24 C25 C26	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación final da materia, obterase, da suma do resultado das preguntas tipo test, o traballos tutelados, os estudos de casos, e estudos previos. Deberase alcanzar unha nota mínima de 4 na exame - test para contabilizar o 30% restante.

As indicacións sobre as preguntas erradas, especificaranse na caratula da proba escrita.

As exames realizaranse os días:

10 de xaneiro de 2019 ás 9:30 h. na aula 11

3 de xullo ás 12 h. na aula 11

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Center of Disease Control, **Nursing homes and Assisted living**,

Miguel Ángel Royo Bordonada, Javier Damián Moreno, **Método epidemiológico**, 2009

Ana Belén Salamanca Castro., **El aeiou de la investigación en enfermería.**, Ed Fuden, 2013

PIÉDROLA GIL, **Medicina preventiva y salud pública.**, II Edición,

Bibliografía Complementaria

Toledo Curbelo, **Fundamentos de salud pública**,

M. Torres, P. Arina, E. Escobar, A. López, M.L. Palos, **Enfermería en los servicios de Medicina Preventiva: funciones, actividades, responsabilidades.**, Vol. 23, Suplemento 2, 2000

J.A. MIRÓN CANELO, M. ALONSO SARDÓN., **MEDIDAS DE FRECUENCIA, ASOCIACIÓN E IMPACTO EN INVESTIGACIÓN APLICADA**, 2008

Miquel Pujol, Enric Limón, **Epidemiología general de las infecciones nosocomiales. Sistemas y programas de vigilancia. Enferm Infecc Microbiol Clin.**, 2013

J. Llorca et al., **Fracción atribuible poblacional: cálculo e interpretación.**,

Prevención de las infecciones nosocomiales GUÍA PRÁCTICA, 2ª, 2003

J.A. García-Rodríguez, J.J. Picazo., **Compendio de microbiología médica**, Ed. Harcourt,

Josep Argimon, Josep Jiménez Villa., **Métodos de investigación clínica y epidemiológica.**, 3ª Edición., Elsevier, 2004

Lucía Mazarrasa Alvear, **Salud pública y enfermería comunitaria.**, 2ª Ed., McGraw-Hill Interamericana de España, 2003

Jorge Humberto Blanco Restrepo, **Fundamentos de Salud Pública.**, 2ª Ed., Corporación para Investigaciones Biológicas CIB, 2005

Antonio Frías Osuna, **Salud pública y educación para la salud.**, Elsevier España, 2000

Pedro Maldonado Cruz, **Demografía. Conceptos y técnicas fundamentales.**, Plaza y Valdés, 2005

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Enfermería comunitaria II/V53G140V01206

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Estatística: Estadística/V53G140V01106